

**HOLY CROSS UNIVERSITY,
FACULTY OF LIBERAL ARTS AND EDUCATION**

INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE
**ACTUAL QUESTIONS AND PROBLEMS
OF DEVELOPMENT OF SOCIAL SCIENCES**

June 28-30 // 2016

Proceedings of the Conference

**Kielce
2016**

Organising Committee:

Adamczyk M.	Ph.D. of History, Professor, Rector of the Holy Cross University, Kielce (Republic of Poland);
Zdebski J.	Ph.D. of History, Professor, Dean of the Faculty of Physical Education and Tourism of the Holy Cross University, Kielce (Republic of Poland);
Palka K.	Ph.D. of History, Dean of the Faculty of Liberal Arts and Education of the Holy Cross University, Kielce (Republic of Poland);
Winiarz A.	Ph.D. of History, Professor, Head of Department of Education, Culture and History of the Holy Cross University, Kielce (Republic of Poland);
Giza T.	Ph.D. of History, Professor at Department of Education, Culture and History of the Holy Cross University, Kielce (Republic of Poland).

International Scientific-Practical Conference Actual questions and problems of development of social sciences: Conference Proceedings, June 28-30, 2016. Kielce: Holy Cross University. 200 pages.

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.

The reference is mandatory in case of republishing or citation.

CONTENTS

ACTUAL PROBLEMS OF SOCIAL PEDAGOGY AND SOCIAL WORK

Sprawca przemocy w rodzinie w opinii osób dorosłych Kowal Renata	7
Współczesna rodzina Polska – kierunki przemian i zagrożenia dezorganizacją Palka Katarzyna	16
Barbarzyństwo potrzebuje społecznej legitymacji Pospiszyl Irena	23
About Sign Language Interpreters Training in Ukraine Adamyuk Nataliia	30
Актуальні питання підготовки фахівців із фізичного виховання в умовах інклюзії Асаулюк І. О.	33
Соціально-педагогічні аспекти формування міжетнічної толерантності майбутніх учителів початкової школи Атрощенко Т. О.	37
Соціально-просвітницька робота товариств серед населення України в 20-30-х роках ХХ століття Балдинюк О. Д.	40
Professional qualities s components of professional suitability Benkovska Natalya	43
Some aspects of professional foreign language teaching at Ukrainian tertiary economic schools Bodnar Svitlana	45
Система навчально-виховних заходів, спрямована на формування соціальної компетентності студентів Борбич Н. В.	48
Народна музична творчість як соціальний фактор композиторської діяльності Брилін Е. Б.	51
Технологія соціально-педагогічної діяльності з формування морально-ціннісних орієнтацій підлітків у центрі соціально-психологічної реабілітації дітей засобами естетичного виховання Василенко Г. В.	54
Концептуальні основи соціально-педагогічної технології розвитку соціальної відповідальності учнів у мікросередовищі Василенко О. М.	58

Комунікативні, організаційні та сугестивні здібності викладача соціально-педагогічних дисциплін у вищому навчальному закладі Васильєва-Халатникова М. О.	61
Вплив інтернет-ресурсів на соціалізацію підлітків Войтків Г. В., Дуда Х. І.	64
Імідж соціальної роботи як професійного виду практичної діяльності соціального працівника Володченко Ж. М., Кондратьєв І. М.	68
Публічні народні читання як вид соціально-педагогічної діяльності серед селянства Наддніпрянської України на зламі XIX і XX ст. Волошенко В. О.	71
Технології профілактичної роботи з батьками, які мають намір їхати за кордон на заробітки, засобами рекламно-інформаційного впливу Гевчук Н. С.	75
Актуальні проблеми соціального захисту молоді Гейко С. М., Культенко В. П.	78
Шляхи оптимізації професійної підготовки майбутніх соціальних працівників до патронажної роботи з людьми похилого віку Голубенко Т. О.	82
Мистецький досвід особистості: соціологічний підхід Грінченко Т. Д.	85
Портфоліо в системі контролю вивчення розділу «текст» Грона Н. В.	88
Особливості оцінки кореляційних зв'язків між дискретними соціально-педагогічними характеристиками Гулько С. О.	92
Політика гендерної рівності та боротьби з дискримінацією у сфері освіти в Україні Гуцол А. В.	95
Безперервність освіти та самоосвіти в інтегрованому просторі знань: філософія, теорія, практика Давидов П. Г.	98
Культурно-освітній простір для розвитку соціальної обдарованості як науковий конструкт Демченко О. П.	102
Психологічні аспекти готовності майбутніх учителів фізичної культури до професійної діяльності Денисенко Н. Г.	105

Джерельна база із сімейного виховання в освітньому просторі України другої половини ХХ століття	
Дереш В. С.	109
Діагностика соціальної адаптації майбутніх соціальних педагогів та соціальних працівників	
Дідик Н. М.	113
Корекція функціональних порушень постави молодших школярів із послабленим зором у процесі фізичного виховання	
Дяченко А. А.	116
Педагогічні умови соціалізації дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, у прийомних сім'ях	
Іонова І. М.	119
Комп'ютерні технології як засіб соціальної адаптації майбутніх інженерів-педагогів із вадами зору в технічному університеті	
Кабак В. В.	123
Критерії та показники сталості розвитку соціальної групи	
Кабусь Н. Д.	126
Інклюзивна компетентність учителя іноземної мови як складова його професійної компетентності	
Казачінер О. С.	129
Types of teachers' professional development in the European Union	
Karakatsanis Tetiana	133
Важливість вивчення іноземних мов як фактор соціальної адаптації молоді	
Кафарська О. Б.	136
Об'єктивність вимірювання та оцінки знань	
Кисельова О. І.	138
Етнокультурологічний аспект соціальної роботи з молоддю	
Козубовський Р. В.	141
Еволюція підходів до розробки моделей адаптивних соціально-педагогічних систем	
Копилова С. В.	144
Формування особистості учня в умовах мотиваційної діяльності	
Кормишова А. О., Покась Л. А.	148
Модель формування соціальної відповідальності майбутнього вчителя в умовах педагогічного коледжу	
Кочерга О. М.	151
Проблеми професійної підготовки робітничих кадрів в умовах соціокультурного контексту	
Кравець С. Г.	155

Громадянська соціалізація студентської молоді в умовах ВНЗ Кравченко О. О.	159
Інноваційна культура педагога як базовий елемент соціалізації сучасної освіти Кузьменко Т. Г.	162
Формування культури здоров'я населення як складова медико-соціальної роботи майбутнього соціального працівника Куковська І. Л., Логус Л. Г.	165
Формування соціальної активності молоді як чинник молодіжної самоорганізації Кулінченко О. С.	168
Теоретико-методологічні засади підготовки фахівців в умовах сучасних трансформаційних змін Лазаренко Н. І.	172
Соціально-психологічні, корекційно-реабілітаційні та правові чинники університетської інклюзії Ленів З. П.	175
Sociocultural determinants of building students' foreign linguistic competence in the context of inclusive education Lichman Lada	178
Методологія статевого виховання студентської молоді: з досвіду роботи БФ «Духовний розвиток і милосердя» Лукашук-Федик С. В.	181
Structure and mechanism of management of monitoring of the quality of teaching professional disciplines future managers of non-production sphere Lutsenko Kateryna	184
Врегулювання проблеми домашнього насильства на державному рівні (на прикладі гендерної політики Норвегії) Луценко О. А.	187
Концепція двомовної школи для Закарпатської місцевості з етнічно мішаним складом населення Маргітич К. Є.	190
Інноваційні підходи до соціалізації дітей засобами хореографії в умовах позашкільної освіти Мартиненко О. В.	195

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ МІЖЕТНІЧНОЇ ТОЛЕРАНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Атрощенко Т. О.

*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри педагогіки дошкільної та початкової освіти
Мукачівського державного університету
м. Мукачево, Закарпатська область Україна*

Однією з найбільш складних соціальних проблем сучасності є загострена проблема взаємовідносин між людьми різних національностей. Загострюються протиріччя між зростанням національної самосвідомості, бажанням представників однієї і тієї ж етнічної групи до консолідації і їх прагненням до міжетнічної інтеграції, до встановлення єдиного економічного, культурного та інформаційного простору, що нерідко призводить до відкритого протистояння. Тому в останнє десятиліття у світі помітно посилюється інтерес до феномену міжетнічної толерантності, проблеми її формування в міжособистісних відносинах, в процесі соціалізації особистості. Ця проблема актуальна і у вищих навчальних закладах, які в умовах поліетнічності відрізняються багатонаціональним складом.

В останні роки вітчизняні та зарубіжні вчені активно займаються проблемами полікультурної освіти і формування міжетнічної толерантності в освітньому просторі (О. Аракелян, Е. Бахіча, Дж. Бенкс, М. Ваксман, Л. Воротняк, А. Гайдзіца, О. Грива, О. Гуренко, Л. Гончаренко, Г. Дмитрієв, Т. Левовицький, З. Малькова, Г. Палаткін, Я. Пруха, Ю. Рябова, О. Ткаченко, К. Шеветовська, К. Юр'єва, Н. Якса ін.).

В.Б. Євтух дає визначення досліджуваного феномену: «міжетнічна толерантність (від лат. *tolerare* – терпіти) – терпиме ставлення представників однієї етнічної спільноти до представників іншої спільноти, відмінних культурницьких традицій, готовність до позитивної взаємодії з носіями різноманітних етнічностей» [3].

Міжетнічна толерантність є ознакою впевненості в собі і усвідомлення надійності своїх власних позицій, ознакою відкритого для всіх ідейної течії, яка не боїться порівняння з іншими точками зору і не уникає духовної конкуренції, виражається в прагненні досягти взаємної поваги, розуміння і узгодження різноманітних інтересів і точок зору без застосування тиску, переважно методами роз'яснення і переконання.

Міжетнічна толерантність проявляється, перш за все, через людські відносини в різних сферах суспільного життя. Як тип соціально-етнічної поведінки і форми спілкування етносів її можна представити в розгорнутому структурному вигляді, виділяючи основні параметри:

– по-перше, міжетнічна толерантність має на увазі наявність елементарних світоглядних і мотиваційних підстав для взаємодіючих етносів;

– по-друге, досягнення справжнього взаєморозуміння, яке полягає не тільки в розумінні іншого етнічного суб'єкта, але і його ставлення до себе як рів-

ного партнера по спілкуванню. Взаєморозуміння носить обопільний характер, ступінь міжетнічної толерантності в такому випадку знаходиться в прямій залежності від ступеня взаєморозуміння суб'єктів, що спілкуються;

- по-третє, створення умов і можливостей для постійної взаємодії;
- по-четверте, пошук можливостей для збігу інтересів взаємодіючих етнічних суб'єктів.

Зазначені ознаки є свого роду параметри вимірювання міжнаціональної згоди. Наявність різних форм толерантності – це та проблема, адекватне рішення якої створює передумови встановлення позитивних міжетнічних відносин, які забезпечують можливість повноцінної соціалізації в умовах сприятливого мікроклімату. Толерантність як тип індивідуального і суспільного ставлення до етнокультурних відмінностей, як терпимість до чужих думок і форм поведінки можна розглядати в якості однієї з фундаментальних ознак цивілізованості, рівня загальної культури особистості. Толерантність в сфері міжнаціонального спілкування – це визнання цінності «іншого», відмінного від «свого», цінності різниці, право на плюралізм поглядів.

Таким чином, міжетнічна толерантність, це акт морального самовизначення етносів до навколишнього середовища і до своєї етнічної ідентичності.

Толерантність має свій механізм самореалізації. Член товариства як етнічний суб'єкт засвідчує свою гідність через визнання гідності іншого і знаходить в цьому підтвердження своєї власної етнічної культури. Етнічна культура набуває характеру загального явища, звужуючого сферу дії дискримінації, у міру того як все більше число людей засвоюють універсальні принципи і визнають їх своїми, що підтверджується конкретними формами їх конструктивної взаємодії.

Успіх процесу формування міжетнічної толерантності, перш за все, пов'язаний з подоланням кризи культурної ідентичності. Можливість прийняття іншої культури вимагає наявності стійкої культурної ідентичності особистості, усвідомлення себе як носія певних культурних традицій, що виступає в ставленні до інших культурних традицій як суб'єкт збереження і розвитку людської культури в цілому.

Перспективи прийняття інших культурних цінностей лежать в заповненні особистісних пустот психіки цінностями культури через чіткий образ себе, свого «Я», як суб'єкта національної культури. Стійка позиція сильної в психічному плані і розвиненої в культурному відношенні особистості, її культурна самосвідомість забезпечує терпиме ставлення до того, що «не схоже на мене». Без культурної ідентичності, з розмитим, нестійким образом свого «Я», з труднощами у виборі ідеалу для ототожнення, неможливо допустити, що суб'єкт іншої культури не представляє небезпеки, не є грізним, підступним, чужим, таким, який вчиняє змови [2, с. 51].

В якості основної умови формування міжетнічної толерантності виступає включення толерантності в особисту систему цінностей студентів, для перетворення толерантності в принцип, який повинен бути покладеним в основу їхньої подальшої професійної і непрофесійної діяльності. Важливим засобом вирішення цього завдання є освіта, оскільки саме її метою є всебічний і гармоні-

чний розвиток особистості студентів, тому що тільки розвинена особистість, людина високої загальної культури здатна толерантно мислити і поводитися. Слід відмітити, що освіта – це фактор розвитку у студентів толерантних можливостей.

Успішне формування міжетнічної толерантності у студентів – майбутніх вчителів початкової школи залежить, на наш погляд, від створення певних педагогічних умов, а саме:

- запровадження освітньо-просторового підходу, забезпечення співпраці з різними соціокультурними інститутами регіону;

- конкретизації змістовного компонента професійної підготовки майбутнього вчителя початкової школи з урахуванням специфіки діяльності в полікультурному середовищі через запровадження трансдисциплінарного, компетентнісного та ситуативного підходів (розробка спецкурсів полікультурного спрямування);

- створення єдиного толерантного простору ВНЗ;

- формування установки на толерантність, що передбачає готовність і здатність керівників ВНЗ, педагогів та тих, хто навчається, до рівноправного діалогу через синергетичну взаємодію;

- варіативне використання методів навчання і виховання, що активізують розвиток толерантності тих, хто навчається;

- формування навичок комунікативної толерантності всіх учасників освітнього процесу;

- реалізація програм підвищення психолого-педагогічної компетентності педагогів;

- забезпечення особистісно-орієнтованої взаємодії педагогів і тих, хто навчається, у навчальному та виховному процесі та у позанавчальній діяльності, завдяки якому реалізуються навички комунікативної толерантності і виникають передумови для успішного розвитку толерантних якостей [1, с. 103-104].

Література:

1. Безюлева Г.В. Толерантность: взгляд, поиск, решение / Г.В. Безюлева, Г.М. Шеламова – М.: Вербум-М, 2003. – 168 с.

2. Дворникова Е.Н. Проблемы воспитания толерантной личности через формирование культурной идентичности [Текст] / Е.Н. Дворникова // Толерантное сознание и формирование толерантных отношений (теория и практика): Сб.науч.-метод. ст. – 2-е изд., стереотип. – М.: Изд-во Московского психолого-социального института; Воронеж: Изд-во НПО «МОДЭК», 2003. – С. 50-74.

3. Євтух В. Б. Концептуальні конструкти етносоціальних реалій: досвід трьохлітніх досліджень / Євтух В. Б. – К.: НПУ ім. Драгоманова. – 2010. – 86 с.

4. Толерантність в полікультурному середовищі: монографія / О. А. Грива. – К.: Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова, 2007. – 275 с. – Бібліогр.: 461 назв. – укр.

**HOLY CROSS UNIVERSITY,
FACULTY OF LIBERAL ARTS AND EDUCATION**

INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE
**ACTUAL QUESTIONS AND PROBLEMS
OF DEVELOPMENT OF SOCIAL SCIENCES**

June 28-30 // 2016

Proceedings of the Conference

Published by Holy Cross University

Passed for printing 04.07.2016. Format 60x84/16.
Offset paper. Times New Roman Font. Digital printing.
Conventional printed sheets 11,63. Print run 100 copies.